

תפ"ח 43865/02/21 - מדינת ישראל, ע"י פרקליטות מחוז דרום פלילי נגד פלוני

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בבאר שבע

תפ"ח 43865-02-21 מדינת ישראל נ' פלוני (קטין)

בפני כבוד סגנית הנשיאה, השופטת יעל רז-לוי
כבוד השופטת גילת שלו
כבוד השופט אהרון משניות
המאשימה מדינת ישראל
ע"י פרקליטות מחוז דרום פלילי
נגד הנאשם פלוני
ע"י ב"כ עו"ד נטלי אוטן

גזר דין עווקב מקוצר ומותר בפרסום

הנאשם, קטין בן 17 וחצי במועד ביצוע העבירות, הודה בעובדות כתב אישום מתוקן, ובהתאם להודאתו נקבע בהכרעת הדין כי הוא ביצע עבירות של נסיון למעשה סדום בקטינה, מעשה מגונה בקטינה, והתפרצות למקום מגורים.

כעולה מעובדות כתב האישום המתוקן, הנאשם ושניים נוספים אשר קשרו קשר לפרוץ לבית ביישוב שבדרום ולגנוב ממנו דברים, הגיעו למקום ביום 30.1.21 סמוך לחצות, אחד השותפים נותר להמתין ברכב, בעוד הנאשם והשותף הנוסף פרצו לבית בעת שבני הבית ישנים, בכך שפתחו חלון הזזה בסלון, והחלו לחפש אחר שלל בעל ערך.

בשלב מסוים, נכנס הנאשם לחדר בו ישנו ארבעה ילדים, ובהם קטינה כבת 10, ראה כי אחיה של הקטינה ישנים וניגש למיטתה של הקטינה, שהיתה ערה, ביקש ממנה לזוז והתיישב לצדה. הנאשם נשק בחוזקה על לחיה הימנית של הקטינה, שאל אותה לשמה, וכששאלה לפשר מעשיו, אמר לה שלא תדאג. הנאשם התיישב על המיטה, הפשיט את מכנסיה של הקטינה עד ברכיה, ניסה להחדיר את אצבעו לפי הטבעת שלה, וכתוצאה מכך הקטינה חשה כאב. הנאשם הפסיק את מעשיו ויצא מהחדר, והקטינה קראה לאביה. מיד לאחר מכן יצאו הנאשם ושותפו מהבית דרך חלון הסלון, רצו אל הרכב בו המתין להם השותף הנוסף ועזבו את המקום.

הודאת הנאשם ניתנה במסגרת הסדר טיעון שבמסגרתו תוקן כתב האישום בלבד, ובהתאם להסכמות הצדדים ולהוראות החוק, הוגשו לקראת הטיעונים לעונש תסקיר נפגעת עבירה לגבי הקטינה ותסקירי שירות המבחן לנוער לגבי הנאשם.

במסגרת הטיעונים לעונש עמדה ב"כ המאשימה על החומרה הרבה הגלומה בעבירות מין ובפרט כאשר הן מבוצעות בקטינים, וטענה כי נוכח נסיבות ביצוע העבירות בענייננו, מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא גבוהה ומשמעותית. עוד הפנתה לערכים המוגנים בעבירת ההתפרצות לדירה, ועמדה על הסכנה המובנית הטמונה במפגש בין הפורץ למי מבני הבית, שעשוי להסלים לאלימות. ב"כ המאשימה הדגישה את חומרת נסיבות המקרה, ובעיקר העובדה שהנאשם התפרץ לבית הקטינה באישון לילה, בעת שבני הבית ישנים, כך שידע שבכל רגע עלול מי מבני הבית להתעורר, והדבר מלמד על תעוזה רבה ועל מסוכנות גבוהה הנשקפת ממנו; את העובדה שהעבירה נעשתה בתוך ביתה של הקטינה, בחדרה ובתוך מיטתה, במקום שאמור להיות הבטוח והמוגן ביותר עבורה; ובכך שהנאשם ניצל את פערי הכוחות והגילים בינו לבין הקטינה; את העובדה שעבירת ההתפרצות נעשתה תוך תכנון מוקדם; והעובדה שהיו לנאשם מספר נקודות יציאה במהלך האירוע, בהן יכול היה לחדול ממעשיו, אך הוא בחר להמשיך ולפגוע בקטינה. עוד הפנתה לנזקים הקשים שנגרמו לקטינה ולבני משפחתה כתוצאה מביצוע העבירות, כמפורט בתסקיר נפגעת העבירה, ולדרך הארוכה העומדת בפניהם לשיקום חייהם ונפשה של הקטינה.

ב"כ המאשימה הפנתה לשני פסקי דין שלשיתתה מלמדים על מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים (שבמסגרתם הוטלו 5-10 שנות מאסר על קטינים שהורשעו בביצוע עבירות מין בקטין); וטענה כי קטינות אינה מהווה חסינות מפני ענישה הולמת. לדבריה, לאור חומרת המעשים וכיעורם; העובדה שהנאשם היה בן 17 וחצי בעת ביצוע העבירות, כפסע מגיל הבגירות, וכיום הוא בגיר שמלאו לו 19; העובדה שהוא נמצא אשם בעבירות רכוש רבות נוספות בתיק אחר (עבירות אותן ביצע הנאשם ביחד עם אותם שותפים שהיו איתו גם באירוע נשוא תיק זה, בין התאריכים 24.1.21 ו-4.2.21); והעובדה שלמרות שהותו במעון במשך כשנה וחצי והטיפול בו שולב, לא ניכרת התקדמות ממשית; ראוי לגזור את דינו תוך מתן משקל ראוי לשיקולי הרתעת היחיד והרבים. לאור כל האמור, עתרה המאשימה להרשיע את הנאשם ולהטיל עליו 10 שנות מאסר בפועל, מאסרים מותנים ופיצוי משמעותי לקטינה.

ב"כ הנאשם מנגד, פירטה את נסיבותיו האישיות של הנאשם - קטין שהגיע מרקע קשה, ממשפחה קשת יום ומרובת ילדים המוכרת לרווחה, כך שהוא לא קיבל מענה הולם לצרכיו הרגשיים וההתפתחותיים, ולמעשה לא נחשף לשיח על מיניות. עוד הפנתה לעולה מהתסקירים שהוגשו בעניינו לגבי ההתקדמות שחלה ביחסו לעבירות ונטילת האחריות המלאה מצדו; לגבי תפקודו התקין במעון בתחום הלימודי, המקצועי והחברתי; ולגבי השתתפותו בטיפול קבוצתי ופרטני. לטעמה, העובדה שבמשך שנה וחצי הנאשם יצא לשתי חופשות בלבד מהמעון מעידה על רצינותו בהליך הטיפול, שכן למרות שלא אושרה יציאתו לחופשות מאז אפריל 2022, לא נצפתה רגרסיה בהשתלבותו ובהתמדתו בטיפול.

ב"כ הנאשם הפנתה לפסיקה רבה שבמסגרתה הוטלו עונשים של מאסר במעון נעול ועד 3 שנות מאסר, בגין מקרים שחלקם חמורים יותר מעניינו של הנאשם, וענינם למשל בעבירה מוגמרת של מעשה סדום; וטענה כי ניתן ללמוד מהפסיקה על המשקל הרב שבית המשפט נותן להימנעות מהעדת קורבן העבירה, ולתסקירי שירות המבחן בענינם של נאשמים קטינים. עוד נטען, כי הענישה החמורה לה עתרה המאשימה אינה מביאה בחשבון את הודאת הנאשם ואת ההליך השיקומי המשמעותי שעבר; וכי המאשימה הפנתה לפסקי דין שניתנו במקרים חמורים יותר, בכל הפרמטרים שלהם, מעניינו של הנאשם.

לאור כל האמור, עתרה ב"כ הנאשם לקבל את המלצת שירות המבחן ולהשית על הנאשם עונש מאסר שירוצה במסגרת

המעון; וצינה כי המלצת שירות המבחן התייחסה גם לאינטרס הציבורי, שכן בעונש המוצע יהא גם כדי להרתיע את הנאשם, להפחית משמעותית את הסיכון הנשקף ממנו, וזאת תוך המשך טיפול והכנתו לניהול חיים נורמטיביים. לגבי הפיצוי, עתרה ב"כ הנאשם להשתת פיצוי מתון לאור מצבה הכלכלי הדחוק של משפחת הנאשם.

הנאשם עצמו ביקש סליחה על מעשיו והביע רצונו כי הקטינה תסלח לו; אמר שהוא מצר על מעשיו, ושבמהלך הטיפול שעבר הוא הבין כי עשה טעות, שעליה הוא משלם כעת.

דין והכרעה

בפתח הדברים, ומאחר שאין מחלוקת בין הצדדים בדבר הרשעתו של הנאשם, הרי שמכח סעיף 24(1) לחוק הנוער, אנו מרשיעים את הנאשם בכל העבירות בהן הודה כמפורט בכתב האישום המתוקן.

אין צורך להכביר מילים על חומרת עבירות המין שביצע הנאשם בקטינה, ולפגיעה הטמונה בהן לערכים המוגנים; זאת בעיקר כשמדובר בעבירות מין המבוצעות כלפי קטינים. אמנם גם הנאשם היה קטין בעת ביצוע העבירה, אך עדיין פערי הגילים והכוחות בינו לבין הקטינה היו גדולים ומשמעותיים, בהיותו נער בוגר כבן 17 וחצי כשמולו עמדה הקטינה, ילדה כבת 10 ו-4 חודשים.

אשר לעבירת ההתפרצות לדירה, הרי שכבר נכתב רבות על חומרתן של עבירות מעין אלו, שלא ניתן לכנותן רק כ"עבירות רכוש", שכן מעבר לפגיעה בקניינו של אדם הן טומנות בחובן גם פגיעה באיכות חייו של האזרח ובתחושת הבטחון שלו, וגורמות לו לחוש שמבצרו האחרון - ביתו, חולל, וזאת בנוסף לפוטנציאל הגלום בעבירות אלו לגלישה מהירה לביצוע עבירות אלימות, בעיקר במקרה בו, כמו בענייננו, בוצעה ההתפרצות באישון לילה, כשבני הבית ישנים.

אל מול חומרת העבירות ושיקולי ההלימה והגמול, אשר לרוב מנחים את בית המשפט בגזירת הדין, בהתאם לתיקון 113 לחוק; הרי שכשמדובר בנאשם קטין, חוק הנוער מורה כי על בית המשפט לתת משקל משמעותי לשיקולי שיקומו, ואף בפסיקת בית המשפט העליון נקבע, כי קטינותו של נאשם מהווה נסיבה מקלה בעת גזירת עונשו. לצד זאת נקבע, כי קטינות אינה מהווה חסינות, כי היא אינה מאיינת את שיקולי הענישה האחרים, וכי במקרה המתאים לא יירתע בית המשפט מהטלת עונש מאסר ממש על קטין, בשים לב לחומרת העבירה ולנסיבות שיקומו בעבר (השוו למשל, ע"פ 7113/08 פלוני נ' מדינת ישראל (15.12.08), ע"פ 217/13 אלמוני נ' מדינת ישראל (13.11.13)).

בע"פ 49/09 מדינת ישראל נ' פלוני ואח' (8.3.09) פירט בית המשפט העליון את הנימוקים המרכזיים לשוני המהותי בין ענישת קטינים לענישת בגירים, וכן פורטו השיקולים שיש לשקול בעת גזירת דינו של קטין:

1. גילו של הקטין בעת ביצוע העבירה, כאשר נקבע כי אין דינו של קטין שביצע את העבירה על סף גיל האחריות הפלילית כדינו של מי שחצה את גיל האחריות הפלילית זה מכבר.
2. הבעת חרטה כנה ואמיתית על ביצוע העבירה ונטילת אחריות למעשיו.

3. עברו הפלילי של הקטין.

4. סיכוי השיקום של הקטין, על פי חוות דעתם של הגורמים המקצועיים.

5. חומרת המעשים.

בחירת השיקולים האמורים בעניינו של הנאשם מעלה, כי חלק מהשיקולים האמורים פועלים לצד הקולא וחלקם לצד החומרא, כפי שיפורט להלן:

- גילו של הקטין: בעת ביצוע העבירות היה הנאשם כבן 17 וחצי, וכיום הוא בגיר, בן 19 ו-3 חודשים; דהיינו, אין מדובר בקטין צעיר מאד, אלא במי שהיה קרוב מאד לגיל בגירות במעמד האירוע.

- הבעת חרטה ונטילת אחריות: מהתסקירים שהוגשו בעניינו של הנאשם עולה, כי בתחילה (גם לאחר הודאתו בעבירות בבית המשפט) הנאשם התקשה בלקיחת אחריות של ממש על עבירות המין שביצע, התקשה לשתף בנסיבות ביצוען, מזער אותן, והתקשה לגלות אמפתיה לסבלה של הקטינה; ואף לגבי עבירות ההתפרצות שלגביה הודה ונטל אחריות כבר בתחילה, ניכר כי הוא השליך את האחריות או האשמה להשתתפותו בהן על חבריו. עם זאת, במהלך הזמן ועם ההעמקה בטיפול, חל שינוי בהתייחסותו, הגם שדובר בתהליך איטי יחסית: הוא שיתף באופן מלא לגבי התנהלותו והלך רוחו ביום האירוע; הודה בכך שבעת ביצוע המעשים פעל תחת כוונה ודחף מיניים; ביטא תחושות צער ובושה על מעשיו; והחל להכיר בפגיעתו בקטינה, הגם שבתחום זה נדרשת עבודה נוספת במסגרת ההליך הטיפולי, ועד היום למעשה הנאשם לא הצליח להעמיק ולגלות אמפתיה לסבלה של הקטינה באירוע.

עוד ראוי לציין, כי להודאתו של הנאשם בעבירות בשלב מוקדם יחסית של ההליך המשפטי יש חשיבות רבה, מעבר לנטילת האחריות ולהכרה בחומרת מעשיו, שכן היא חסכה את הצורך בהעדת הקטינה, שהיתה ילדה כבת 11 בעת הצגת הסדר הטיעון, ואשר חוקרת ילדים התירה את עדותה בבית המשפט. משכך, יש לתת משקל רב לזכותו של הנאשם לייתור הצורך בהעדת הקטינה, ומניעת הנזק הרב הנוסף שיכול היה להגרם לה לו היתה נדרשת להעיד, בעיקר נוכח גילה הצעיר.

- עברו הפלילי של הקטין: אמנם לנאשם אין עבר פלילי, ואולם אין מדובר במעמדו המשפטי היחיד, וכאמור מתנהל נגדו הליך משפטי נוסף בגין ריבוי עבירות רכוש שבוצעו בחבורה, תוך תכנון מוקדם, במשך תקופה של כשבועיים שבה הנאשם והאחרים יצאו ליישובים שונים וגזלו רכושם של קורבנות שונים; באופן דומה לאופן בו בוצעה עבירת ההתפרצות בעניינו, שלמרבה הצער הסלימה והתפתחה לעבירה חמורה הרבה יותר בתוככי הבית לו פרץ. ראוי עוד לציין, כי למרות ההסלמה הקשה שאירעה במסגרת ההתפרצות בתיק זה הנאשם לא התעשת, לא חדל ממעשיו, ושב לבצע עם שותפיו עבירת רכוש נוספת מספר ימים לאחר האירוע, ביום 4.2.21.

- סיכוי השיקום של הקטין: כפי שנסקר בהרחבה בתסקירי שירות המבחן, הנאשם מצוי במעון מזה כשנה וחצי, ובמסגרת זו שולב בהליך טיפולי פרטני ובקבוצה טיפולית ייעודית לפוגעים מינית, ובאופן כללי ניתן לומר כי צוות המעון

ושירות המבחן סבורים שהתנהלותו במעון טובה ומשביעת רצון מכל הבחינות. גם במסגרת ההליך הטיפולי, הנאשם כאמור עבר התקדמות רבה מאז קליטתו במעון, הגם שקצב ההתקדמות היה איטי יחסית, ושגם כיום נדרשת עבודה רבה עמו מבחינת עיבוד העבירה, עיוותי החשיבה והעמקת האמפתיה כלפי נפגעת העבירה. כאמור, שירות המבחן פירט בתסקירו את גורמי הסיכון והסיכון של הנאשם, כאשר נוכח גורמי הסיכון שפורטו, ובהם נסיבות ביצוע העבירות, עורף משפחתי חלש וסביבה חברתית שעלולה לסכנו, ההתרשמות מקיומה של חרדה סמויה ומצוקה רגשית העלולות להביאו בשעת משבר או לחץ לביצוע עבירות חוזרות, וקיומן של טעויות חשיבה; סבר שירות המבחן כי יש מקום להרשיע את הנאשם ולהטיל עליו עונש מאסר במעון נעול.

לצד האמור, קצין המבחן הדגיש כי סיכויי שיקומו של הנאשם משמעותיים, וכי הטיפול במעון מפחית משמעותית את הסיכון הנשקף ממנו, כך שיש לאפשר לו להמשיך בהליך הטיפולי ולעבור הכנה לחיים עצמאיים ונורמטיביים במסגרת המעון.

- חומרת המעשים: כאמור, העבירות אותן ביצע הנאשם הן עבירות חמורות ביותר, גם מבחינת סוג העבירות, אך בעיקר מבחינת נסיבות ביצוען. הנאשם ביחד עם שותפיו תכננו מבעוד מועד לפרוץ לבית ולגנוב ממנו רכוש, ולשם כך הצטיידו ברכב ונסעו ממקום מגוריהם ליישוב בו מתגוררת משפחת הקטינה; הם חילקו ביניהם תפקידים, כאשר הנאשם ושותף נוסף (גם הוא קטין) נכנסו לבית המשפחה כדי לגנוב, והשותף הנוסף (בגיר) המתין להם ברכבו; הנאשם ושותפו החלו להסתובב בבית המשפחה, באישון לילה כשבני המשפחה ישנים במיטותיהם, ובתעוזה רבה וללא כל מורא תרו אחר שלל, כשהם לא מהססים אף להכנס לחדרים בהם ישנו בני הבית.

אם לא די בכך, בעת כניסתו של הנאשם לחדר בו ישנו הקטינה ושלושה מאחיה, וכאשר הנאשם ראה שהקטינה ערה, במקום לברוח מהמקום ולהסתפק בשלל שמצא, גבר עליו יצרו, והוא החליט לגשת למיטתה של הקטינה, התיישב לידה, נשק בחוזקה על לחיה ושאל אותה לשמה; כל זאת כשמדובר בילדה קטנה כבת 10 בלבד, שהתעוררה משינה ויש להניח שהיתה מבולבלת ומפוחדת; וכאשר הנאשם לא נרתע מנוכחותם של אחיה שישנו במיטות לידה ומנוכחות הוריה בחדר סמוך. גם כשהקטינה שאלה את הנאשם לפרש מעשיו, במקום להתעשת ולעזוב את המקום, הוא השיב לה שלא תדאג והתיישב לידה. בשלב זה הנאשם, בקור רוח מזעזע, ותוך ניצול בוטה של פערי הגילים והכוחות בינו לבין הקטינה, הרים את רגליה של הקטינה אשר שכבה על גבה, הפשיט את מכנסיה וחשף את ישבנה, ניסה להחדיר את אצבעו לפי הטבעת שלה, וגרם לה לכאב. נקודת הזכות היחידה שניתן לזקוף לנאשם היא שבשלב זה הוא התעשת, הפסיק את מעשיו ויצא מן החדר, עוד בטרם הקטינה קראה לאביה.

נראה כי לא יהיה זה מוגזם לומר שתיאור המעשה הוא התגשמות סיוטיו של כל הורה, אשר בתוככי ביתו, במקום בו ילדיו אמורים להיות מוגנים מכל, כשהוא ישן במרחק מטרים ספורים, בתו נפגעת פגיעה כה קשה ורעה, ואין מושיע. לא יכול להיות ספק בכך כי מעשים מעין אלו, שבוצעו במקום שאמור להיות המקום הבטוח של המשפחה, מפלט ומגן מהרוע שבחוץ, יטביעו חותם עמוק בקטינה, בהוריה ובאחיה לשנים רבות; והנזק הרב שנגרם לנפשה ולשלומה של הקטינה, תחושות האימה והבדידות, והפגיעה האנושה בתחושת הבטחון שלה ושל כל בני משפחתה, עולים ומהדהדים מתסקיר נפגעת העבירה.

אשר למידת העונש שיש להטיל על הנאשם, הפנתה המאשימה לפסקי הדין הבאים:

- ע"פ 7694/14 פלוני נ' מדינת ישראל (19.7.17), בו נדון עניינו של מערער שהיה כבן 17 בעת ביצוע העבירות, אשר הודה והורשע (לאחר שמיעת חלק מהראיות) בעבירות של מעשה מגונה, מעשה סדום, איומים, כליאת שווא, התפרצות לדירה, גניבה, שהייה בלתי חוקית, תקיפת שוטר והפרעה לשוטר במילוי תפקידו. המערער חזר לבית אליו פרץ, נכנס אליו בעת ששהתה בו קטינה כבת 11, נעל את דלת הבית וכשהקטינה החלה לצעוק, איים עליה שידקור אותה; הרים את הקטינה בעודה צועקת, לקח אותה לאחד מחדרי הבית, תוך שהוא מאיים עליה, ושם הפשיט אותה, חיכך את איבר מינו באיבריה המוצנעים, נישק אותה על פיה ונשך את שפתיה, ולאחר מכן החדיר את איבר מינו לפיה, עד שהגיע לסיפוק מיני; וכשסיים מעלליו, איים עליה שאם תספר על מעשיו הוא יחזור ויהרוג אותה, גנב את מכשיר הטלפון שלה ועזב את הבית כשהוא נועל את הדלת, כך שהקטינה נאלצה לקפוץ מחלון חדר השינה ונחבלה. כשבועיים לאחר מכן, בעת ששוטרים הגיעו לעצרו, המערער התנגד למעצרו כשהוא אוחז באגרופו, ניסה לברוח ותקף את אחד השוטרים. המערער, אשר לא שיתף פעולה עם שירות המבחן, נדון ל-10 שנות מאסר, וערעורו על חומרת העונש נדחה. **המדובר במקרה חמור משמעותית מעניינו, כאשר מעבר לחומרת המעשים המיניים עצמם, שלהם נלוו גם שימוש בכח ובאיומים, ומעבר לביצוע עבירות פליליות רבות נוספות, הרי שבשונה מהנאשם, המערער שם לא שיתף פעולה עם שירות המבחן ולא הוצגו בעניינו שיקולי שיקום.**

דומה, כי אם בכלל יש מקום להתייחס לפסק דין זה, הרי זה כדי להעיד כי העונש לו עותרת המאשימה בעניינו - 10 שנות מאסר, אינו הולם את נסיבות עניינו. נעיר בהקשר זה, כי לא ברור לנו כיצד המאשימה עתרה לעונש החורג משמעותית ממדיניות הענישה הנהוגת במקרים דומים, וזאת מבלי לנמק את עתירתה או לבססה בפסיקה מתאימה (או בפסיקה הקרובה להיות מתאימה); ומבלי להביא בחשבון, כפי שהחוק והפסיקה מורים לנו, את השיקולים העומדים לזכות הנאשם, ובכלל זה הודאתו, גילו ושיקולי שיקומו.

- ע"פ 3732/19 פלוני נ' מדינת ישראל (24.10.19), בו בעניינו של מערער שהיה כבן 16 בעת המעשים, שהורשע לאחר שמיעת הראיות בשתי עבירות של מעשה סדום ובעבירת איומים, שביצע כלפי קטין כבן 12; החליט בית המשפט העליון להקל בעונשו מ-6 שנות מאסר בפועל ל-5 שנות מאסר בפועל, וזאת בהתחשב בגילו הצעיר. **הגם שמדובר במערער צעיר יותר מהנאשם, ושבמקרה זה לא התקיימו הנסיבות לחומרא של ביצוע עבירות תוך התפרצות לבית הקורבן, עדיין מדובר במקרה חמור מעניינו. המערער הורשע בעבירה המוגמרת של מעשה סדום, שבוצעה בשתי הזדמנויות שונות, להן נלוותה גם עבירת איומים, ואילו בעניינו מדובר בנסיון למעשה סדום; ובנוסף, המערער לא הודה וניהל הליך משפטי, מה שהצריך גם את שמיעת עדות הקטין.**

ב"כ הנאשם הפנתה למספר רב של פסקי דין, במסגרתם הוטלו על קטינים שביצעו עבירות מין חמורות (ואף חמורות יותר מאשר בעניינו) כלפי קטינים, עונשים הנעים בין מאסר במעון נעול ל-3 שנות מאסר. נתייחס להלן לפסקי הדין הרלוונטיים ביותר לעניינו, בעיקר מבחינת גיל הנאשם, הקרוב לגיל בגירות:

- ע"פ 4150/09 פלוני נ' מדינת ישראל (5.8.09), בו נדון עניינו של מערער שהיה כבן 17 בעת ביצוע העבירות, שהודה והורשע בעבירות של אינוס ומעשה מגונה בקטינה כבת 15 שעזבה את ביתה וישנה במקלט ציבורי, בכך שנגע

בחזה ללא הסכמתה, ומאוחר יותר אנס אותה למרות סירובה. המערער לא התמיד בהליך טיפולי בו שולב ולא גילה מוטיבציה או תובנה לצורך בטיפול, ונדון לעונש של 3 שנות מאסר בפועל; וערעורו לבית המשפט העליון נדחה, תוך שנקבע כי מדובר בעונש מתון בנסיבות העניין. **הגם שמדובר בעבירת אינוס מוגמרת ובמי שלא הוצגו בעניינו שיקולי שיקום, הרי שמדובר במקרה שבמובנים רבים קל יותר מעניינו, זאת לאור הנסיבות המחמירות בעניינו של ביצוע העבירה תוך התפרצות לבית הקורבן, ולאור גילה הצעיר מאד של הקטינה.**

- ע"פ 8978/18 פלוני נ' **מדינת ישראל** (4.2.20), בו נדון עניינו של מערער שהיה כבן 17 ו-3 חודשים בעת ביצוע העבירות, שהורשע לאחר שמיעת הראיות בעבירות אינוס, מעשה סדום ומעשה מגונה, לאחר שפגש בקטינה כבת 16 ששהתה באכסניה בטיול שנתי, הוביל אותה למקום חשוק, שם למרות סירובה והתנגדותה הוציא את איבר מינו ממכנסיו והחל לשפשפו על איבר מינה מעל לבגדיה, בהמשך הכניס את ידיו מתחת לחולצתה ואחז בחזה בכח, השכיב אותה, הכניס את איבר מינו לפיה, ולאחר מכן בעל אותה. המערער, הסובל מקשיים קוגניטיביים, שולב בהליך טיפולי לגמילה מסמים ממנו נפלט לאחר זמן קצר, ובסופו של דבר נדון לעונש מאסר בפועל למשך 22 חודשים; וערעורו לבית המשפט העליון נדחה, תוך שנקבע כי העונש שנגזר עליו "**הוא קל שבקלים, בהתחשב בחומרת מעשיו**", וכי ניתן משקל רב לנסיבותיו האישיות. **הגם שמדובר בעבירות מין חמורות יותר שבוצעו בכח, לרבות עבירת אינוס מוגמרת, ובמי שלא הודה ואף לא הוצגו בעניינו שיקולי שיקום, הרי שנראה כי גם מקרה זה במובנים מסוימים קל יותר מעניינו, לאור הנסיבות המחמירות בעניינו של ביצוע העבירה תוך התפרצות לבית הקורבן, ולאור גילה הצעיר מאד של הקטינה.**

- ע"פ 3203/13 **מדינת ישראל** נ' פלוני (20.11.13), בו נדון עניינו של מערער שהיה כבן 17 עד 17 ותשעה חודשים בעת ביצוע העבירות, שהורשע לאחר שמיעת הראיות בביצוע שתי עבירות של מעשה סדום ועבירה של הדחה בחקירה כלפי שכנו שהיה כבן 15-16; לאחר שבמקרה אחד אירח את המתלונן בביתו ולמרות סירובו, אחז בו והחדיר את איבר מינו לפי הטבעת של המתלונן, ולאחר מכן איים עליו לבל יתלונן; ובמקרה שני הביא את המתלונן באמתלה כלשהי למטע זיתים, שם אחז בו בכח ושוב החדיר את איבר מינו לפי הטבעת של המתלונן. בעניינו של המערער לא ניתנה המלצה שיקומית, בעיקר נוכח הכחשתו כי המעשים בוצעו ללא הסכמה, ובית המשפט המחוזי ששקל את נסיבותיו האישיות הקשות, את עברו הנקי וחלוף הזמן הניכר, הטיל עליו 18 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון דחה את ערעורו, קיבל את ערעור המדינה על קולת העונש והעמיד את עונשו של המערער על 26 חודשי מאסר, זאת לאור ההלכה שערכאת הערעור אינה ממצה את חומרת העונש. **מחד מדובר במקרה חמור יותר, שכן המערער ביצע בשתי הזדמנויות נפרדות עבירה מוגמרת של מעשה סדום במתלונן, ואף לא הוצגו בעניינו שיקולי שיקום; ומאידך לא התקיימו בו הנסיבות המחמירות בעניינו של ביצוע העבירה תוך התפרצות לבית הקורבן, וגילה הצעיר מאד של הקטינה.**

מהפסיקה האמורה עולה, כי גם כאשר מדובר בנאשם קטין, ובעיקר כשמדובר במי שקרוב לגיל בגירות אשר ביצע עבירות מין חמורות, הענישה הנוהגת כוללת עונשי מאסר בפועל, וזאת בשים לב לקריטריונים שהותוו בפסיקה לגבי ענישת קטינים, דהיינו חומרת העבירה ונסיבותיה, גילו של הנאשם, עברו הפלילי, מידת נטילת האחריות ע"י הנאשם וסיכויי שיקומו.

חומרתן היתרה של נסיבות ביצוע העבירות בענייננו ובעיקר העובדה שהעבירות בוצעו כלפי קטינה רכה בשנים, תוך כדי התפרצות לביתה באישון לילה, בעת שבני משפחתה ישנים בסמוך; היא בעלת משקל רב בגזירת עונשו של הנאשם, ויש בה להביא להעדפת האינטרס הציבורי ושיקולי הגמול וההרתעה, על פני שיקולי השיקום של הנאשם והיותו קטין בעת המעשים. לאמור יש לצרף את העובדה שהנאשם היה על סף בגירות בעת ביצוע העבירות, ואת העובדה שאין מדובר במעמדו המשפטי היחיד, וכאמור, מספר ימים לאחר ביצוע העבירות בענייננו, הוא שב וביצע עבירת רכוש יחד עם שותפיו; כך שמרבית השיקולים שנקבעו בפסיקה עומדים לחובת הנאשם.

מכלול הנסיבות האמורות מחייב לטעמנו הטלת עונש חמור ומרתיע של מאסר בפועל מאחורי סורג ובריא, כך שלא ניתן לקבל את המלצת שירות המבחן לעונש מאסר שירוצה במעון נעול, הן מבחינת טיב העונש והן מבחינת משכו.

מנגד, לא ניתן להתעלם משיקולי שיקומו של הנאשם, כעולה מתסקירי שירות המבחן, כתוצאה מהתמדתו בהליך הטיפול משך תקופה ארוכה, למרות תנאים לא קלים של שהות ארוכה של כשנה וחצי במעון נעול, כמעט ללא חופשות; מלקיחת האחריות על מעשיו, תוך חסכון משמעותי ויותר הצורך בשמיעת עדותה של הקטינה, נתון שהוא בעל משקל רב במיוחד בשים לב לגילה של הקטינה; ומההתקדמות שחלה בתובנתו ובהפגנתו את חומרת העבירות שביצע ובלקיחת האחריות על מעשיו, גם אם מדובר בהתקדמות איטית יחסית. משקל נוסף, גם אם לא רב, יש לתת לנסיבותיו האישיות והמשפחתיות הלא פשוטות של הנאשם, שעל בסיסן יש להעריך עוד יותר את ההתקדמות שחלה בתפיסותיו במהלך הטיפול; לתפקודו הטוב והיציב במעון מבחינה לימודית וחברתית; למוטיבציה שהוא מביע להשלמת השכלתו ולשאיפותיו לקיום אורח חיים נורמטיבי. שיקולים אלו צריכים לקבל משקל משמעותי לקולא בעת בחינת משך עונש המאסר שיש להטיל על הנאשם.

אשר לפיצוי, הרי שעל פי ההלכה הפסוקה, פיצוי אינו בבחינת עונש נוסף המוטל על הנאשם, שכן מדובר ברכיב בעל אופי אזרחי דומיננטי, המשרת מספר תכליות שונות, ובהן: מתן סעד מידי ומהיר לנפגע העבירה, הכרה חברתית בסבלו של הנפגע והעלאת מעמדו וזכויותיו בהליך הפלילי; ולאור אופיו האזרחי של הפיצוי, אף נקבע, כי גובהו אינו קשור ליכולתו הכלכלית של הנאשם. בענייננו, אנו סבורים כי על הפיצוי שיוטל על הנאשם לשקף את תמונת הנזק הרחבה העולה מתסקיר נפגעת העבירה, את גילה הצעיר של הקטינה, את השלכת הפגיעה על תפקודה במישורי חייה השונים, ואת התרשמות עורכת התסקיר מכך שהקטינה זקוקה לטיפול ולתמיכה נפשית ושבפניה דרך ארוכה לשיקום נפשה. על כן, החלטנו להטיל על הנאשם פיצוי גבוה באופן יחסי, בשים לב לעובדה שמדובר במי שהיה קטין בעת ביצוע העבירה.

נוכח כל המפורט לעיל, החלטנו לדון את הנאשם לעונשים הבאים:

1. מאסר בפועל למשך 5 שנים, בניכוי ימי מעצרו מיום 4.2.21 ועד 29.3.21.
2. מאסר על תנאי למשך 12 חודשים, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור כל עבירת מין שהיא פשע או עבירת רכוש שהיא פשע במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר.
3. מאסר על תנאי למשך 6 חודשים, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור כל עבירת מין שהיא עוון או עבירת רכוש שהיא עוון במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר.

4. פיצוי בסך 70,000 ₪ לקטינה, על פי פרטים שתעביר ב"כ המאשימה.

זכות ערעור תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום ט"ז חשוון תשפ"ג, 10 נובמבר 2022.

**אהרון משניות,
שופט**

גילת שלו, שופטת

**יעל רז- לוי, שופטת
סגנית הנשיאה - אב"ד**